

7719

Q. Now, you're going to ask me to read this letter, is that right?

49

• TITOLI

2-111A

గాంధీ నిర్మాణము

613

రచయిత

జి. వి. రామారావు.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు

1948

హక్కులు గ్రంథకర్తవి

వెల 0-10-0

విజ్ఞాపన CHECKED-93

గాంధీనిర్యాణము అధునిక పురాతనానుకూలముగా
కదములు, పద్యములు, వచనముగలను, ఆభాలగోపాలనా
మహాత్మునిగాధను బాడుకొనవచ్చును, కథకులు, సాహిత్య
గము నచుసరిచి, విజ్ఞాన, చైతన్య, శక్తుల సమకూ

గ్రంథములు యిటువంటి పూజాపబడుగాక.

గ్రంథాలయము

మంజుల సంఖ్య 18982 ర పాట్లు

విజ్ఞాన 2

- “ఖండనాల్లవ పాదము” “శౌర్యసాహ
- ,, 3 “ఖండరెండవ ,, ” “శాంతింపజే
- ,, 6 మాధిల్లి 18 వ పాదము ఢిల్లీకోట
- ,, 10 “అస్థమించి మూడవ పాదము” “రో
- ,, 11 “సీసం రెండవపాదము”

ఉపవాస వ్రతములయొక్క యింకెన్న

చాలింతుననుచును కేలుమోడ్చె,

- ,, 23 “కదిలిందిగా నాల్లవపాదము” “నడ ౧౯”
- ,, 24 “బాపూ” “యేడవ” “సీకానుకగా

శ్రీ లి ప లు కు

ప్రపంచమున మేఘుఁడు స్వార్జితమును సద్వినియోగ మొనర్చినట్లు అహింస, సత్యము, విఖ్యభావము, మహాత్ముని శాంతికర్మ హోమమునుండి, బయలుదేరిన త్రివర్ణ ధర్మచక్రము నేడు ప్రజాక్షేమాగ్రము, సామ్యభివృద్ధికొరకు శతృబాధానివారణార్థము, భరతమాతకు ఛత్రము బట్టుచున్నది పూచి నతీయనూమిడి గున్నతాని సువాళనలందిన రాజ్యలక్ష్మి, సగముకన్నులు మూసుకొనిచూచుచున్నది. స్వేచ్ఛాసూర్యునితోఁ గలసిన గాంధీమహాత్ముని నిర్యాణము రచియించి, విజ్ఞలకం దించుచుంటిని, “చంద్రునికి నూలు పొగన్నట్లు” కర్మచంద్రునికి పూడా నూలుపొగగు నారచన, పాఠకుల హృదయములలో తడుమకు, ఆదరమునకు, స్థానమీయగలదని ఆశించుచుంటిని, కారాగమణులను సానబట్టు విమర్శకులు మన్నింతురుగాత మజిలాలమహాత్ముని నిర్యాణ కథాప్రేరేపకుడైన, దేవులపల్లి రా రావుగారు, ఈకథను హరిదాసులచే చెప్పించి, సోదరుల బుద్ధిదయముల మూర గొన్నారు, కళతరిగిన ఈరాయలసీమ బుద్ధులకు, వీరెన్నియోఘర్మాంబువులు రాల్పవలసివచ్చినది, పాపహాత్మునిగాధ యను మధుర రసమును, ప్రజానీకమునకు ప్రసరింపజేయుచున్నందలకు పీఠుధన్యులు.

ధిః
ని
ని
రః

ఇట్లు,

విధేయుఁడు

జి. వి. రా మా రావు.

శా॥ శ్రీరంజిల్ల శతావధాన కవితా శ్రీమంతి నీపుల్ల హా
 న్నిరేజాంతర తుది లామృత రసానీకంబుండించిన
 స్మేరాంకూరములక, స్వరాజ్యరమపై చిత్రించి,
 ధీరత్వంబును, యంకితంబిడితె, గాంధీ సత్కృత బ్రాహ్మణు
 చెన్నో సనీ

ప్రార్థన కల్యాణి త్రిపుట (ఓంకార)

శ్రీగాంధీ అహింసానామ, దివ్యజ్యోతి ప్రభాప్రవక్త ॥ శ్రీ ॥
 నీగానము సేయుచారానందమందగ జేసి జ్యోతిషము ॥ శ్రీ ॥

త్యాగము, ధర్మము, ధైర్యము, నీసామృతద
 రాగసుధా లహరీయన భరతాంబ,
 భాగ్యపురాశివియై, కీర్తిగాంచు నినుడలతు ॥ శ్రీ ॥

కథాప్రారంభము.

కల్యాణి-ఖండగతితాళము

బాపుజీచరితము ప్రజానందభాగ్యము || బా||
 పాపజాలములన్ బారదోలఁగల మన || బా||
 సంపత్ప్రదంబు సత్యమహింసాబోధారూపము
 నగుమొగమును విపదాంబుధివావయు || బా||

మంజరి

పూరుబందరచు గ్రామముపేరున పుణ్యసీమగలదొకటి
 తరుగనిసిరులన్ కాబాపుత్తి ప్రియదంపతులనపేర్చడనెన్
 కాలముబుచ్చుచు దేశనాయకుని గనికర్మచండ్రుడనుచున్
 లాలనపాలన లీలలదేలుచు పాలకులగుచునుమున్నన్

వ. మోహనదాసు కర్మచండ్రుడను నానుధేయం
 బున 1869-2 అక్టోబరు శుభదినంబున జన్మించి, 1883 లో
 పాణిగ్రహణంబునొంది. లండన్ లో విద్య నభ్యసించి, న్యాయ
 పట్టా నార్జించి, ఇండియాలోని రాజకీయరంగమున ప్రవేశి
 శించి, ప్రజాస్వేచ్ఛలకు భంగకరములైన శాసనములను
 ధిక్కరించి, స్వరాజ్యమును సాధింపవలెనని, చార్జన్మరహిత
 మైన శాసనతీరస్కార సాధనముగు ఉప్పుసత్యాగ్రహమును,
 విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము, శిస్తునిరాకరణము, ఖద్దరుప్రచార
 ము బోధించునంత ఈ ప్రబోధమువలన జాతీయభావము

వృద్ధిగాంచి, ప్రజానీకముప్పొంగి ప్రతియింట రాట్నప్రచార
మెటువలె చేయుచుండిరనిన

కల్యాణి, ఖండ (పాడవేరాట్నమూ)

రాట్నమూ స్వరాజ్యసాధనసారధివినీవు ||రాట్న||

పట్నాలు, పల్లెలున్ పరికించి నివసించి

నింపవే ప్రతియింట నీ గానమధురంబు

సంపూర్ణసమభావ శౌర్యసాహసముల ||రా||

వ. స్వరాజ్యసాధనసంపత్తియాయన్నట్లు మహిళలు,
సన్నని నూలుపోగులదీయుచు, పోటీలభివృద్ధిజేయుచు మహా
త్మునికి నూలుపోగులు కానుకలర్పించుచుండిరి,

ఖండ

పేదలను సేవించు సాధనేనీవిలువ

సత్యమేనీరూపు శాంతమేనీకడుగు

నిత్యజీవనములో నీచూలుదారమున

సత్యాగ్రమునుచాటు భక్త్యానురాగమా ||రా||

వ. వేరొకవంక విదేశవస్త్ర బహిష్కరణోద్యమ
మెటుల సాగుచున్నదనిన, నాయకులు, మహిళలు కొట్లలోని
విదేశవస్త్రులదెచ్చి యగ్నికాహుతియొనర్చుచుండిరి. ఏమూల
జూచినను వస్త్రదహనమే జరుగుచున్నది. మండువేసవి యెం
డలకై నను లెక్కజేయుటలేకు త్యాగధనుల కోలాహలము.

భీష్మానురాగము-ఆదితాళము.

భారతదేశము బంధవిమోచన బడయగవలయునురా ||భా||

సత్యాగ్రహమున సాధించుమురా శాంతమే సౌఖ్యమురా||భా||

వ. మఱియొకవంక శిస్తునిరాకరణోద్యమంబునకు తం
డోపతండంబులుగా జనసమూహంబులు బయలుదేరి

భీష్మాను-ఆది

ఖద్దరుధారణ కవచముమనకూ
ఖడ్గము ఆత్మబలమురా వీరా
కప్పముగట్టని కదలికమతమూ

॥భా॥

వ. శిస్తుచెల్లించనికారణమున ప్రభుత్వమునకు లోటు
వచ్చినది. వేలకొలది ప్రజల నిర్భంధించి జేళ్ళలోబెట్టుచుం
డిరి, హింసించుచుండిరి. రాజ్యమల్లకల్లోలమగుచున్నది. ప్రభు
త్వము తల్లడిల్లుచున్నది. ఉప్పుసత్యాగ్రహ మెటులసాగుచున్న
దనిన.

భీష్మాను ఆది

ఉప్పుజేయగను యూహింపగవలె ఉన్నది పున్నెము

దేశముకై వెనుదీయకు లేరా ॥భా॥

వ. ప్రభుత్వం కండ్లైరజేసి, శాసనధికారులను, విదే
శవస్త్ర దహనసంస్కారులను లాశీలతో చావమోదుచుండిరి
ప్రజాసేకము భయమందక ప్రభుత్వమును లెక్కచేయక
ముందుకు సాగుచుండిరి.

ఖండ

నవభారతారాధనాదేవతపునీవు

సవరించుజగమెల్ల శాంతింప

మురిసిపోయెడి దేశముస్తాబుకొరకునై
తెరవుచూపించాలి, చిరకీర్తినిలపాలి

॥రా॥

వ. వేనకువేలు మహిళలు, నాయకులు త్యాగులై
గుర్రాలత్రొక్కిళ్లుకు లాఠీలకు బెగడొందక

ఖండ

అస్పృశ్యతాభావ మంతరించగజేయు
మాగాంధీనవ్వుతో మాదేశసాభాగ్య
క్షేమంబుపులకింప చేయవేనాదంబు
తేజంబువెలుగగా దిశలెల్లమార్చొగ ॥రాట్న॥

వ. పట్టుదలవహించిన భారతీయుల త్యాగమునుగాంచి
ఆంగ్లేయులు భారతీయులకు స్వరాజ్యమిచ్చినందున రథసారథి
యైన మహాత్మాగాంధీగారు ధర్మసంస్థాపనార్థంబవతరించిన
ధర్మమూర్తియాయన. దశదిశల వెలుగొంది సత్యం యహిం
సలనే సూత్రంబులుపడేశించి, మానవకోటి ప్రేమైకనిధానం
బనంబరగి 1947-15 ఆగస్టుతేదీన ఢిల్లీకోటపై త్రివర్ణపతా
కంబు స్థాపించె నెట్లనిన.

సీ॥ సాంధ్యరాగములోని స్వాతంత్ర్యరేఖల
 మెఱుంగుతరగలుగు గుర్తెఱిగియుంచి
 ధావళ్యరాసిలోఁ దనరారుమేలిమి
 చాకచక్యమనెల్ల సేకరించి
 తొలకరిచినుకులం బులకించుభూదేవి
 పాలాశరూపంబు పదిలపఱచి
 ధర్మచక్రము తలఁదాల్చియుఁ దనలోని
 ఘోరతపఃశక్తిని నినుమడించి
 గీ॥ జాతికారవశిఖరాలు ఖ్యాతినొంద
 విశ్వజీవైఖ్యమును జేయు వేఱునాద

సకలసంపద విజయపతాకమనగ

కర్మచంద్రుడు సమగూర్చి గఱగిపోసె

(వందేమాతరమను గీతమును ప్రార్థనజేయుడు)

భీష్మాసురాగమూఁఖండగతితాళము (మా తెనుగుతల్లి)

మా హిల్లికోటపై మాజాతిజెండ

మా గాంధీదేవుని మహిమలనెదలుపు

||మా||

ఆరుఖండాలలో భారతీయులఖ్యాతి

ప్రణవనాదంబునే పలికించుమాజెండ

||మా||

తరులెక్కి గిరులెక్కి చిరుగాలిలోజెండ

మురిపెమున ధర్మాబు ముందంజవేయంగ

సత్యం యహింసలే చాటుతాయి

శాంతిత్వాగంబులే, చలగుతాయి

||మా||

సారోజి గోఖలే నాటించుబీజంబు

తిలక్ జేయూతచే పులకించు భావంబు

వృక్షమై శాఖలై వృద్ధిగాంచియు దిశల

అనురాగభావాలు అల్లుకొన్నంతనే

కస్తూరివాసనల్ గ్రమ్ముకొని వీవంగ

పండితుని ధీయుక్తి వల్లభాయుని శక్తి

భరతాంబ వడిలోన బరుగులిడునందాక

నీజెండతో నాడుకో

నీజెండనే - చూచుకో

హేడ్లికోటా, హేడ్లికోటా

||మాధీ||

(యుండా ఊచారహే) అను గేయము పఠింపగలరు)

వ స్వరాజ్యమంటె ఇండియానుండి ఆహార పదార్థములు వెలుపలికిబోరాను. ప్రతివస్తువ ఇండియాలో సిద్ధము కావాలి గ్రామ పునరుద్ధరణ, పరిశ్రమలు, నీటిపారుదలములు, రాకపోకల సౌకర్యాలు, గృహపరిశ్రమలు, వ్యవసాయాభివృద్ధి, గ్రంథాలయములు, పాఠశాలలు, సహకార సంఘాలు జాతీయ సాంప్రదాయము, పంచాయితీ సంఘాలు, ఆసుపత్రులు, ఆరోగ్యమందిరాలు, పశువృద్ధి, నౌకలు, వృత్తి విద్యలు, సోటీ విధానాలు, స్త్రీవిద్యాభివృద్ధి, అంతర్జాతీయ వాణిజ్యములవలన ప్రయోజనములు, అంటరానిశక్తి రూపుమాపుట, కాంగ్రెసు ఒక ఉన్నతవృక్షము, అందరం సమానంగా తినాలింటె, పనిచేస్తున్నాడాలి. అన్నివర్గాలు ప్రాతినిధ్యం పొందాలి, నూతనరాజ్యాంగములో, ప్రజలు బాధ్యత వహించవలయును కృషి నాయకులది ఫలవంతముగా జేసుకొను బాధ్యత ప్రజలదని, పండితుని తలపై ప్రధానమైన బుర్రుమోపి చీలిపోయిన యిండియా విఖ్యాతాత్రులైన నెల్లు బంధీకృతమగు నాయని షోలా షోలితుడగు చున్నతరి, బీహారు, బెంగాలు, పంజాబు సింధురాష్ట్రములలో, హిందూ ముస్లిం మతవైషమ్యములు చలరేగిన గోవుల నదలించు గోపాలుడాయన్నట్లు కేలకట్టనాని, నవఖాళీ పరిసరప్రాంతములలో పర్యటనజేయుచు ఏమని బోధించుచున్నడనిన,

కాఫి రాగం, త్రితాల్ (ప్రేమకిబన్ని)

విఖ్యత, సాధనయే, శాంతముగా

॥ఐ॥

మతకలహము వినాశనంబూ

జ్యోతి, ఖ్యాతి, చెరువునుగా

॥ఐ॥

చీకటిలోనే, కావలె నెలుగూ

జేసెడిబాధ్యత మనదే

॥ఐ॥

వ॥ మతకలహంబులం జల్లార్చి గాజధానియగు ఢిల్లీ నగరంబుఁజేరి, బిల్లాభవనంబున నివాసంబు యేర్పరచుకొనియె 1948/29 జనవరి తేదీన ఉదయంనుండి సాయంత్రంవరకు, కాంగ్రెసు నియమావళి, చిత్తు ప్రణాళిక సిద్ధపఱచి, 30 తేది ఉదయం పాతస్మరణఁజేసుకొని, 8 గంటలకు ప్యారీలాలుకు ప్రణాళికనిచ్చి సవరింపుమనిజెప్పి, 9-30 గంటలకు 14 ఔస్సుల మేకపాలు 14 ఔస్సుల పులుసు, నారింజరసము. పచ్చికేరూసు రసము భుజించి, నాలుగు గంటలవఱకు సర్దారు వల్లిబాయి పటేలుతో సింభాషించుచుండె నటులనిన

సీ॥ స్వారాజ్యమునునేడు సాధించితిమిగాని

విఖ్యనూత్రంబుల యల్లలేదు,

పాగుల ప్రేమఁ జేఁ బట్టియుండియును సొ

స్థానాల కలయిక సలుపలేదు

సత్యం యహింసల స్థాపించితిమి గాని

మన పిచాశపు చూపు మాపలేదు

యపహృత స్త్రీలకై యార్భాటమేగాని

రంగారు ముంగిల్లోసంగలేదు

గీ. కాంగ్రెసనుసంస్థ భారతజాతికెల్ల
సంతసముఁ గూర్చె, సత్యమే స్వార్థపరత
దొలగిఁ బ్రజలకు సౌఖ్యంబుఁ గలుగఁ జేయు
సంస్థయనుచు, ప్రపంచాన చాటవలయు.

పంచచామరము

పాఠ్యమిక దళాలుగాగఁ బయలుదేరిమీరల్క
బాధపడెడు బీదప్రజల బాగుసేయగావలె
బోధఁజేయునాయకుండు ఖాదియధరించియు
బేధమనక కులమతంబు పెంపుసేయగా వలె.

గీ॥ మంచినరాచి దానిని విసర్జించవలయు
గ్రామప్రజలకు విఖ్యంబుఁ గలుగఁజేసి
యక్షరాస్యత నొనగూర్చు లక్ష్యమందు
తేనుభంబగు, కాంగ్రెసు వాసిగాండు.

వ॥ యని హితబోధనలొనర్చి, పతేలుకు శలహొసంగి
గి-గి గంటలకు బిర్లాభవనమునుండి ప్రార్థనాలయమునకు
మహాత్ముడుఁ బయలుదేరి యిరువైపుల గుమిగూడిన ప్రజల
మధ్యనుండి పోవుచున్నప్పుడు.

మంజరి

జనసమూహముల దాటుచు, చకచక గోడ్సేయను జట్టి
కనుచూపుననే పిస్తోల్ ధామ్మన. గాంధికడుపుపై గొట్టె.

నీ॥ ఒక గుండునాభిని, బెకిలించినంతనే

రామ రామాయనురవముఁ జెలగె

వేరొండు గుండు, చేజారినయంతనే

రక్షప్రవాహంబు రాదొడంగె

గుండెలో నొక గుండు గృచ్చుకున్నంతనే

స్ఫుహదప్పి, నేలపైగ్రుంగి పడియె,

లింగ వస్త్రము దుమ్మునంటిఁ బచ్చికపర

కలు, శాంతమూర్తిపై గ్రమ్ముకొనగ

గీ॥ రక్షరంజిత వసన విరక్తియనగ?

కాలచెప్పులు నొకవంక కళ్లజోడు,

జారిపొయెచు మనభాపు జగతిలేడు

రాడు, పిలచిన, బీదల తోడునేడు.

నాదనామ క్రియ - ఆదితాళము.

అస్థమించినావా బాపూ

॥అ॥

బీదల పిలుపులు పిలుచుచున్నవే

రోదమాన్వగ రావా

॥అ॥

ఎవరినిచూపీ, యేగినాడ విక

నప్పును, రానేరానా

॥అ॥

వ॥ ప్రార్థనకై వచ్చిన ప్రేక్షకులవైపు రామునివైపు
రొండు చేతులనెత్తి జోడించడమే బాపూజీ జేసినలోకము
లోని తుదిచర్య.

సీ॥ శాంతరూపంబుతో సాధితు నెన్నాళ్లు
 చాలింతు ననుచును కేలుమోడ్చె
 విశ్వమానవప్రేమ వెర్రి యింకెన్నాళ్లు
 చాలింతు ననుచును కేలుమోడ్చె
 ఈ దిగంబర వేషమేయుట యెన్నాళ్లు
 చాలింతు ననుచును కేలుమోడ్చె

గీ॥ రామ, హా రామ, జయపరంధామ యనుచు
 భరతపుత్తుడు స్మృతిలేక పడినయపుడు
 కడుపు తరుగుకపోదె, లోకమున నెంత
 ధైర్యశాలికి నైన, నిర్దయునకైన.

•

హంజరి

అమృత కలశమును భారతదేశము, ఆస్వాదింపగ లేక
 క్రమమెరుగనిగతి, కలశంబుక, భగ్నంబొనరించుక కృంగెక
 కరుకుతుపాకుల రాజ్యమైన, నవఖాళీయాత్రలొ నైనక
 మఱచియైన నొక ఈగయువ్రాలెనె, దిరుగుమహాత్ముని పైనక
 కన్నులనెత్తెనె మాల్వీలీల పంజాబుదురంతాలెనె
 మీన్నులగూల్చెడి యాటంబాంబులు మున్నేతలలున్ వ్రాలెన్
 నేటికియొక పద్రోహికి బలియై నేడ్చుచుబోయెన్ సందాల్
 దాటినశక్తియె పిల్లకాలువలో దడబడి గూలెంగాడే

వ మట్టిముద్దలనుంచి మహావీరులను సృష్టించిన ఆయ
 నవెదపులు గట్టిగా బిగుసుకపోయినవి. కండ్లు శాశ్వతముగా
 మూసుకపోయినవి ఆ ప్రశాంతవదనసీమ యిఘునన్ను లేప
 వద్దన్నట్లున్నది. యహింసయనే పారిజాతప్రసూనము సువాస
 నల వెదజల్లుచున్నప్పుడే గోడ్సేనఖములు గిల్లివై చెగదా
 యని యశృధారలచే ప్రేక్షకులఁ గన్నులు కానవచ్చుటలేవు.

మంజరి

పాలకవర్గము దిగులుఁజెందగను నూలుదారముల దాల్చి
 సలలితప్రేమన్ సారధియగుచున్ స్వరాజ్యసాధన గెల్చెన్

వ. యని నాయకులు ప్రజలు వాపోవుచున్నంతవార్త
 ఢిల్లీనగరములో

మంజరి

గండరగోళము చిందరవందరగా ఢిల్లీకెగ్రబాకెన్
 సంసారములను హత్యవార్తయును చాటుచుజహ్వరుజేరెన్
 మూడుకుసాగుచు వల్లభాయుయును గుండగయా

హృదయబాటెన్

కందఁజేసియును వెంటనే ప్రజయాక్రందనలోనం గలిసెన్

వ. ఈవార్త విన్నంతనే నెహ్రూపండితుడు

సీ¹ పిడుగుబోలినవార్త బడినంతనే మిన్న
 తలపై నబడినట్లు తల్లడిల్లె

కనుగోయిజలమునే గప్పియుండుటచేత
 యంధునిరీతిగా గుండుచుండె
 పెన్నిధిగోగోష్పపు పేదచందంబున
 తడబడుపెదవులు వడకుచుండె
 అతి జరాభారాన మతిగోలుపోయిన
 వానిబోలియు యేమియనకయుండె

గీ॥ రాజకీయంబుఁ దలపడు వ్రాయలేడు
 బంధు మిత్రుల తొలికింప పాటుబడఁడు
 వచ్చువారలయెవరని పృచ్ఛలిడడు
 సచివుడౌ గాంధీడనాడి చనినచెనుక.

వ॥ కృష్ణుని విడనాడిన ఘ్నులుఁడాయచ్చుట్లు పటుగెత్తు
 కొని బిర్లాభవనమునకు వచ్చినంతనే అప్పుడే సుద్రాసురు
 చివచ్చిన లాగ్నోహకౌటు బాటెక్, వల్లభాయపటేలును, మా
 లానా ఆజాదును, నాయకప్రముఖులు, పుత్రులును, పరమా
 పురుషులును, బాపూజీ మంచము ప్రక్కన నిలుచుండి యుండ,
 ఆయన తుదివిశ్వాసాన్ని విడుస్తున్నాడగ, యొకవంక భగవ
 ద్గీతాశ్రవణమును, మఱియొకవంక యత్యంతప్రియమైన 'నైషణ
 జనతో తేనేకహియో' యను గేయంబులు గానంబులు
 చేయుచున్నతఱి ఈనాఁర బలదీపసింగ్ గాడ్గీశకు తెలిసిన
 నీరుచు నిశ్శబ్దమైన బిర్లాభవనము చేరేవఱకు తుదిసారి దర్శ
 నమైన లభింపదాయని ప్రేక్షకజనము

సీ॥ రఘువంశశూరుడౌ రాముబాణంబైన
 నీలోనిసత్వంబు నిలుపలేకు
 చిన్నికృష్ణుని చేతనున్న శంఖంబైన
 నీలోనిశాంతిని నిలుపలేకు
 బుద్ధదేవుని పరిపూర్ణజ్ఞానంబైన
 నీలోనితత్వంబు నిలుపలేకు
 ఏనుబైబిలుఁజేసి వాసిగాంచెనెగాని
 నీలోనిచిరునవ్వు నిలుపలేకు

గీ॥ ప్రకృతితత్వంబు గ్రహించి భరతనాథ
 కంతులేనంత వెలుగుచు సంతరించు
 వేదశిఖరాలపైనున్న నెన్నెలయను
 దివ్యరూపంబునది గాంధీమహాత్మా

హిం॥ తోడి-ఆది

చూడవు కనులకదెరచి తోడులేదా ||చూ॥
 సప్రజల న్నెవరోదార్పెదరూ
 దీక్షయా. తేజమును గాంధీ
 విడనాడితివా వేడ్కలేకు యిఘుచూకూ
 తోడులేదా ||చూ॥

వ. యశ్యబిందువులు గండస్థలంబులపై గంతులు
 నైచుచుండ యొకరినొకరు త్రొక్కుకొనుచు పసిబిడ్డలు నలి
 గిపోవుచున్నను పరవాఁజేయని మహిళలు తమ హలముల

పొలములలో నాపి, ముల్లుకట్టలతో బుటదచిరుకుల ధోవతులతో కృషికులు సగమువ్రాసిన ధైర్యము బట్టలపై పారనైచి కారణమేమని పరుగెత్తుకొనివచ్చుచున్న యువో్యగులు, భోజనముజేయుచున్నవారు కంచములు, దిగజారి ప్రక్షోళసంబుల మఱచి, కాఫీహోటల్లలోనవారు సగముత్రాగిన టీకప్పులతో నోటిలోని యిడ్లీ, రవ్వట్ల, బొబ్బట్లతో వచ్చుచున్న ప్రజాసమూహమును శాంతిపరచుటకై జవహరుపండితుఁడు బిర్లాభవన సింహద్వారమెక్కి పాలిపోయిన మోముతో గడగడ వణుకుచున్న మేతో గద్గదస్వరముతో మన సారథి, మన సచివుడు, మన నెయ్యము నిర్యాణముఁ జెందినాను. యొక యున్నత్రుడాయనను రివాల్వరుచే కాల్చాను. శోక సాగర నిమగ్నులమైన మనము ధైర్యమునుఁ గోల్పోరాదని చెప్పిన ఈవార్త లేడియోద్వారా ఎట్లుపోవుచున్నదని.

సీ॥ ఢిల్లినగరమునెల్ల తల్లడిల్లిగఁజేసి

ఆకాశవీధిలో నావరించి

అమెరిక, యిగ్లాండు. ఆప్టే, లియన్ జూచి

ఆఫ్రికాఖండంబు నందుతేలి

జర్మని, నార్వేలఁజేరి, గుసగుసలాడి

హాలెండు, పోలెండుఁ గలియదిరిగి

రష్య, చైనాలోన, రాయిడిఁగలిగించి

బర్మ, సిలోనులోఁ బ్రాకిఁబ్రాకి

గీ॥ కడకుబెంగాలు దిగులోండ నడకలిశుచు
చన్నరాస్త్రాన నివసించియున్న ప్రజల
చెవిలోదుర్వార్త సోకించి జిక్కిపోయి
వచ్చుచున్నాడు మనవార్త వాచుకుండు

వ॥ ఢిల్లీనగరము హడ్తాలుఁజేసినది, గవర్నర్ జనరల్
భవనము పార్లమెంటు భవనము, సెక్రెటేరియట్ రాయభర
కాగ్యాలయం, మఱియు, ప్రయివేటు భవనాలపైనున్న జాతీ
యపతాకములు సగమువఱకు దించఁబడినవి, అయిగురాస్త్ర
ములలోని పతాకములు వంగిమహాత్ముని చురణయు దెల్పినవి,
ఆరాత్రి బిర్లాభవనములో మహాత్ముని భౌతికదేహమెల్లున్న
దనిఁ

సీ॥ తెల్లఖద్దరుబట్ట తెచ్చి పాదబులు
కడుపువఱకునుదూర్చి కప్పియుండె
గుండ్లు తగిలిననోట గుర్తుగా మచ్చలు
సూసినకసుదోయి బోసినోరు
మెడనిండవైచిన మెరుగు ఖాదీదండ
యగరువత్తులలోని పొగలురగుల
తీరుగా గది గులాబీతేకులన్నింపి
భౌతికదేహంబు భద్రపఱప

గీ॥ మనపటేలుకు నోటిలో మాటలేక
నేలగీతలగీయుచుఁ జాలినొండ

అన్యతకార్ పాదములచెత నధివసింప
బాపుజీ నాటిరేయి బాపుకొనియె

(రఘుపతిరాఘవ రాజారాం అచక్షీర్తన)

వ. బెల్గాం, అహమదాబాదు. తిరుచనాపల్లి, కాశీ,
పంజాబు, మైసూరులకును, బొంబాయి, పూనాలోగల హిం
దూమహాసభలపై బడి యేకముహూర్తమున ప్రజలెల్లు ధ్వం
సముఁజేయుచుండిరిని

మంజరి

సావర్కర్ గృహమును విధ్వంసముసలుపుచు భూపల్లారీ
యావరణంబును తిలక్ మండి కార్యాలయమున్ బడద్రోసి
యేడీ స్థితి చావమోయియును యేగిరిదా మైకొట్లకై
దాడులుసలిపియు యిరువదియిద్దను దగ్ధపటలమొనరించి

(చనుడెందమార, ఫలిం కృష్ణలీల)

ఉదృతంబుమీర కండ్లెట్టబార ప్రజల్ బారుదీర్చి
బొంబాయిదూర పేర్చార్చిఘోర హిందూమహాసభలను
కార్యాలయముల ధారుణిఁగూలగఁ జేసినారూ ఆస్థలన్
గృహంబులన్ నేలపాల్జేసి చావమోయిచున్ దృంచి సుచరిం
చుచున్ యున్నవారినిన్ కనిన వినిన పూనా బొంబాయి
వణుకగన్ ||ఉ||

వ. మహాత్ముని నిర్వాణవార్త ప్రపంచమంత వ్యాపి
చినవెంటనే దేశనాయకుల జోహార్లు వచ్చుచున్న వెలులనిన

యునైటెడ్ కింగ్డమ్ బ్రభుత్వములరపున మీకు మీ సహచరులకు నూ ఖోభను తెలియపఱచడానికి ఆతుర్దాగా యున్నది. యని జార్జిరాజప్రధాని యట్లే తెల్పిరి. ప్రపంచ కవ్వోగగ్రణ్యుడగు బెర్నాడ్ షా యతిసాత్వికత్వము బహు ప్రమాదకరమనడానికిచి నిదర్శనమనియు, అమెరికా విదేశాంగమంత్రి జార్జిమార్షల్ “గాంధీజీ మొత్తము మానవజాతికే ప్రతినిధియని” దక్షిణఆఫ్రికా కేప్ టౌను నేడు ప్రపంచములో ఆయనకీర్తి సాటిలేనిదిగా గడిచినాడని మాస్కోనుండి విజయలక్ష్మి బాపూజీ పవిత్రసాధనకై జీవితాన్ని యర్పిస్తానని నలుమూలలనుంచి వచ్చుచున్న జోహార్లకంతులేదు. చింతించుచున్న ప్రజలు యూరటజెగుటకాయన్నట్లు సూర్యోదయంబయ్యె. 31-1-1943 వ ఉదయం పూలమాలలతో యలంకరింపబడిన మోటారులో గాంధీ భౌతికదేహంబుంచి నెహ్రూ దేవదాసుగాంధీ ప్రభృతులుపూలమాలలు వైచుచుండ గవర్నరుజనరల్ లార్డు మాంటుబాటెన్ తన చేతికి నల్లగుడ్డ కట్టుకొని నడుచుచుండ సాదాలవద్ద పటేలు వీరి వెనుక రామదాసుగాంధీ ఈయనసమీపంగా బలదేవసింగు కూర్చొనియుండ యిండ్లకప్పులపైన గోడలపైన చెట్లపైన నున్న ప్రజలకు తెక్కలేదు. మఱియు విదేశీయరాయబారులు నల్లదుస్తుల ధరించి శిక్కుపైచికులు శంఖారవములతో గాంధీ జీకి జై యను నినాదంబులతో 11-45 గంటలకు శవము కదిలి ఊరేగించుచున్నతరి

శుద్ధమఖారి-ఆదితాశము (లోకముచీకటి)

పారుల పెన్నిధి బాపూ తిరుగని పయనమయినానా ||పా||
 తరతరమ్మలకు తటగనిదాస్యము కట్లుత్రెంచినాపూ ||పా||
 మూగజీవముల మూల్గుమాన్నితివి త్యాగము నేటితోచనెనా
 సత్వభావ శాంతము యెటులగునో ఖ్యాతిదొలంగెను
 నాహా ||పా||

భారతీయుడే హత్యజేసెనా పాపమే పండెనుగా
 భారతాంబకే బరువై పొయెను బంగరుజ్యోతినినార్పెన్ ||పా||

వ. మెమోరియల్ ఆగ్నివద్దకు నాహాసము వచ్చేవరకు చెట్లకొమ్మలు ప్రజలచే వంగి మహాత్మునికి వందనములర్పించుచున్నవి. అయినవబాబ్జి స్మారకస్థానాలు పెరిగిపోయినవి. సాయిత్రము 4-15 గంటలకు పావన యయినానదీతీరము లోని రాజఘట్టానికి భౌతికదేహము జేరినది. (అనగా హత్య జేసిన యిరువైనాలుగు గంటలకు) పదిహేనుమణుగుల గంధ పుచ్చెక్కలతో పేర్చిన చితిపై భౌతికదేహముంచి రామధన శర్మ వేదగీతాలతో శాస్త్రోక్తంగా కర్మకాండ జరుపుతరి రామదాసుగాంధీ నవ్యమోమున నాల్గుమణుగుల న్యాయ బోసి చితికి నిప్పుంటించెను. 4-55 గంటలకు చితిపై యగ్ని జ్వాలలు ప్రజ్వరిల్లినవి. సూర్యుడు కృంగిపోవుచున్నాడు భౌతికకాయము యదృశ్యమగుచున్నది. సూర్యాంతర్దానమే గాంధీయంతర్దానము సంతుభితమైపోతున్న ప్రజానీకము కేలు మోడ్చి

గీ॥ ఐఖ్యసూత్రంబుచేతనే యంగుకొనిన
రక్తమును చిందనట్టి స్వరాజ్యమగు
ప్రజ్వలింపుము జాతికి ప్రమదమొసగు
దివ్యజ్యోతిని నేడు గాంధీమహాత్ము

వ. అని మొక్కులిడుచు, చితికి ప్రక్కన, విటిగిప
డుచున్న గంధపుచక్కలకొఱకు, గులాభితేకుల కొఱకు గాలి
వలన యెగిరివచ్చెడి, చితాభస్మంకొఱకు పరుగులిడుచు దొరి
కినంతవఱకు భద్రపఱచి యిండ్లకు నెల్లిపోయిరి, పన్నెడవ
దినంబున అస్థికలు పుణ్యనదీతోయంబుల సంచయనంబుగావి
పనెంచి 11-2-1945 ఉదయం గం 4 30 లకు గోపురాకారం
గల ఒక చిన్నపల్లకీలో, పద్మాకారంగల పీఠమీద, రామ,
రామయను యక్కరంబులు చక్కబడిన అష్టకల రాగిపాత్ర
నుంచి తొమ్మిడుగురు మోసుకొనివచ్చిన ఆపల్లకీని, న్యూ
ఢిల్లీ రైలువేస్టేషనుకుఁజేర్చి ఈశ్వరియిడియా స్పెషలుట్రెయి
నును, అయిదు పెట్టెలుగలది పచ్చరంగుచే నలంకరించి అస్థి
కలపాత్ర రైలునందుంచి ప్లాటుఫారముపై యిడియా ప్రభాని
జవహరులాలు నెహ్రూ ముఖ్యనాయకులు కన్నిరొలుకు
చుండ గం. 6-30 లకు

మత్యతాళము

రైలుబండికదిలెనూ, ప్రజలుదిగులుఁజెంద, భగభుగని, భగ్
భగ్మనుచుకేకతో, బాపుచితాభస్మమునూ, దాల్చియు
హారతి, ధగధగకాంతితో, తరలెను, ముందుకుఁ ॥రై॥

పొగజిమ్మి, సగరములదాటుచుపోయె, వేగంబున, చుత్తిం
చుదానిపగిదిని, యోగానందమగుచు, తీగలపైరాగములను
దీయుచును, గాఢికి, జై, జై, యనుచూ ||రె||

గీ|| గాజియాబాదు ఖురజానుఁగొంచి ఆగి
యలఘురత్రాసు, టుండ్లను యాదరించి
యేట్రపాపండ్, కాప్పురు కెనుగుబోయి
ప్రజల నోదార్పి ముండుకుబయలుదేరే

వ. ఛత్రపతి శివాజీని, లోకమాన్యునిఁ గన్న పవిత్ర
మహారాష్ట్రవంశమున జన్మించిన పచ్చికిరాతకుని వాతబడిన
భస్మమును, మోయవలసి వచ్చెకదాయని, మధ్యమధ్యననాఁ
గుచు, ధర్మరాజు రాజనీతిని, ఏనుదయాపరత్వమును, సాత్ర
టీసు విజ్ఞాననిధి మహమ్మదు కార్యదీక్ష, కన్వాషన్ యొక్క
ఆత్మసంశోధన, సత్యహరిశ్చంద్రుని సత్యమునాలోచింపనిది కదా
యని సగర్వముగా, భుగభుగయని, భగ్గుభగ్గుమనిఁ బయలుఁ
దేరి 12 ఫిబ్రవరి 9-1 గంటలకు అలహాబాదు ప్రేషన్ జేరినది,
నైహూపండితుఁడు, సరోజిని వల్లభపంత్ ప్రేషన్ కు వచ్చిని
లుచుండునంత, సైనికదళం అస్థికలకు వందనం సమర్పించినది,
వల్లభాయిపటేలు, మాలానాథజాను, వెంబడించుచుండ.

శుద్ధముఖారి, ఆది, (వెలిగింపుమా)

కదిలిందిగా, ఆస్థులరథమూ

||క||

కీపుకారులు, సాయుధులు, చిన్నబోయినబ్యాండుతో

||క||

పదిలక్షల యాప్రజలు, ఆర్థి, గుండుచులువ
నయంబుల్, దరిశనభాగ్యము, మురిపెముజెంద,
కరములుమోడ్చుచు, బాపూ, యనగ

॥క॥

గోడ్సేకరమూ, ఎటుల గూల్చెనోకద, హేయమిదియే
బాయునెలపకీర్తి, హరి, హరీ, నూయజీవితముగాదే,
మనసారగ, నేప్పుచురుండ

॥క॥

వ రథానికిముగ్గు పన్నెండుమందిచొప్పున ఆశ్వారూ
ధులైన సైనికదళం, నకుచుచుండ, నిశ్శబ్దమురాజ్యముజేయు
చుండ, రథముపురుషోత్తమదాసు పార్కువద్దికి వచ్చేవఱకు,
పండితుడు రథంబు డిగ్గినడుచుచుండ, ఊరేగింపు కానిగు
రోడ్డుదాటి, ఫోర్డురోడ్డులోనికి వచ్చేవఱకు సమయానికివచ్చిన
ప్యాసంజరులోనిప్రజలకు దర్శనమబ్బినది, రథముకుంభమేళా
యుత్సవము జరుగు చున్న బ్యాండువద్దకు వచ్చేవఱకు జనస
మూహముతో కటకిలలాడి పోయినది, ఆలిండియావారి మో
టారుకారుమంచి “రఘుపతి” యనేకీర్తనగానముజేసేవఱకు
లక్షలధ్వని ఈగానములోలీనమైనది, బాపూజీరథము దాదాపు
11-0 టంటలకు గంగానదీతీరానికి జేరినది, హంసవలెనలా
కరింపబడిన నౌకలోనికి అస్థికలు జేర్చినప్పుడు ముప్పది లక్ష
లప్రజానీక మేమచి ఏడ్చుచున్నదనిన.

భీష్మసు, త్రితాల్ (బీనా-మధుర)

బాపూ, చిటునగవిక రావా || బా ||

శాతపురాగా, లాపనసేయ, జీవనజ్యోతిని వెలగింపగరా,

నేడుగంగలో, గలిపెడివారిపై

కోపము, తాపము, జెందినావా || బా ||

ఐఖ్యతమాలోఁ జేర్పగరావా

నేటికి నీకు, మాకు, బాసె,

నయనబింధువే, నీకానుగా, వలసె నెదేనా పూజ్యభానా || బా ||

నిజముగనీలో విజయము గలదూ,

జీవితప్రసవము, స్నిగ్ధతబాసీ

సత్యోపాసన, సనాతనములో నంగలిసెనా || బా ||

వ. హ్రీ, పటేలు, అహమదుకిద్వాయి, వల్లభపంత్ కూర్చొనియుండ, నౌకసరస్వతీ ఘట్టానికి నెల్లితిరిగి పుణ్యతీర్థములో నిలిపి వేయఁబడినది, విచూనములుపై నుండి, ఈనౌకపై ప్రతిలయిను నిమిషములకు, పుష్పవర్షములుఁ జల్లుచుండ రామదాసుగాంధీ వేదోక్తంగాని క్షేపకర్మపాఠంబించి, రెండు గంటలకు, అస్థినిక్షేపం జరిగింది, ఈతైముకే, కలకత్త, బొంబాయి, కాశీ, వార్ధా, కటక్, కాలీకట్, మొదలగు యిండియాలోని అన్ని పుణ్యనదులలో అస్థినిక్షేపంజరిగింది.

(7)

గాంధీ నిర్యాణ ముగియడము 25

మంజుశ్రీ మహానుభావుని సంఖ్య..... 18982

7.11.66

గంగాయమునలు. గోదాక్రిష్ణయు, కేశివంపనాకయలున

గాంధీ అష్టల భస్మము కలిమికి, గాంచెను పావనయశముల్

వ. ఆహింస హింసకు బలియైనది, ఆశాజ్యోతి నిరా
శతో కొండెక్కినదని, నాయకులు, ప్రజలు ఏకగ్రీవముగా.

హిం॥ తోడి॥ ఆది (త్యాగమయీతూగయా)

త్యాగమయా, రావుగా

॥త్యా॥

సత్యభాషణ, సచివుడవై

నగలన్నియు, నిన్నదుముకొన్నవా

భారతప్రకృతిలో, తేజముగలసె

॥స॥

సదాజగతిపై నీదు పిలువే

విచగాయగును మహాత్మా

యుగయుగములలో, నీరూపంబే, నిలుచు,

జగతిలోనన్ ధర్మము జయమగుగా.

॥స॥

వ. అంత నెహ్రూ పండితుడు, వేదికపై నెక్కి
లక్షల ప్రజానీకమున కేమని, బోధిస్తున్నడంటె

ఓ భారతీయులారా, నేటికి భారతజనకుని తుపి వివ
సము సమాప్తమైనది.

సీ || చలియొడలకు నైన జడుపుఁ జెందనినాటి
సత్యమే మన పతాకంబు యనగ
రక్తపాతములేక యుక్తిచే సాధించు
యాత్మయే మనకు ఖడ్గంబుయనగ
అతులితైశ్వర్య సంచిత యహింసా వైభ
వంబుయే మనకవచంబుయనగ
శాంతమూర్తి మహాత్ముఁడై సైర్యంబుఁ జేబట్టి
సలరారు వీరసైన్యంబుల నెడు

గీ. వారసులమైన మనము యున్నారమింక
మూగబోయినవాణికై ముసుగులిడక
దేశదేశాలు గాంధీ సందేశమెల్ల
ఆలకింపగ చాటువోయప్పులార.

వ. స్వార్థరహితుడై దేశములందు సత్త్వం, అహింసల
బోధించు పుణ్యాత్ముఁడు యిఁ యిఁ మన మధ్యకానరాడుకాని
ఆయన సందేశము అనశ్వరము జగజ్జ్యోతి మనల నెడబాయదు

త్రితాల్ (కితిబాయీ)

మనజ్యోతీ, త్రిగుణములఖ్యాతీ
విహసితరూపభావోజ్వలము

॥మన॥

గాంచలేము మనము పవనచలనమున
జ్యోతి నేటికి మలిగిపొయెనా.
మనకగుపడదా

॥మన॥

త్రో॥ గాంధీ తరచులో జన్మించిన జన్మయ జన్మా
కల్లారగ దర్శింకగజాలిన కన్నులె కన్నుల్

వ. ముందుతరాలవారికి ఈయనను దర్శించుభాగ్య
మెక్కడిది. అయినప్పటికి, అనశ్వరమైన మహాత్ముని సందే
శము భావితరములవారి హృదయములమందానందమొందు
శక్తిసంపదఁ జేసూర్పఁ గలకు యిడియా చిరుతస్వాతంత్ర్య
ములో రక్తపాతము మత విద్వేషములో ముణిగిపోయినది
మనచే యొనరింపబడిన ఈ ఘాతుక కృత్యము యిడియాకు
వజ్రఘాతము ఈ కళంకము తఱతఱాలకైనా యుగయుగాల
కైనా మనలను వీడకు సరస్వతి ఘట్టములో వైచిన అస్థికలు
మహాత్మునివికావు మానవ గౌరవ శిఖరశిథిలాలు మఱినేనో

సీ॥ ముసిముసి నగవుల ముత్యాలరాశిని

ఒలకించినట్టి చంచలుఁడనైతి

మానవకల్యాణ మాణిక్యమున్ దెచ్చి

చితిపైనఁ జేర్చిన చెడుగునైతి

సత్యజోలికలోని సద్గుణఖనిదెచ్చి

యలహాబాదున నుంచుఖలుఁడనైతి

భరతాంబ పెంచిన భాగ్యరాశినిదీసి

గంగలోఁ గలిపిన దొంగనైతి

గీ॥ యమునలోబోయు బూడిద యెవరిదనుచు

భస్మమై పోయినట్టి ఈ భరతదేశ

యప్రతిష్టల బూడిదయచుచునేను

కుమిలి వాపోసి వాపోసి 'కృంగవలసె

వ. కావున వర్గవిద్వేష విషలిప్తమైన హింసాచర్యల నుండి యువకులు విముక్తి జెంది రాజకీయప్రతికక్షులుగాక తమ మార్గమును దిద్దుకొందురని నా ఆశయము శాంతియుతముగాయున్న ప్రతిపారుడు హక్కుబడయగలడు గతములోని నిట్టిశక్తి మనకులేదు కాని ఈ గంగాతీరములో చేరినవారిలో మతవిద్వేషాన్ని బాపగలమని కంకణము ధరింపనివారెవరు? రుందురు ఆయన విడిచినపనిని పూర్తిగావించి ఆయనగన్న కలలను యిండియాపై స్థాపించడమే మనధర్మము లేనిచో, గాంధీనాయకత్వానికి మన మనస్సులము పరులమేలు మన మేలుగా భావించడము మనకు సాధ్యముకాకపోవచ్చునుకా? పరులకీడుద్వారా మన మేలును సాధించడమైనా మన నేర్చుకోవాలి రెండవ చంపద్రుపటుము మనకు సాధ్యంకా? పోవచ్చును కాని చంపపెట్టు బెట్టడమే మనవంతుకాదు? చూచుకోవాలి సర్వత్యాగము జేయడము మనకుసాధకాకపోవచ్చునుకాని, సంఘానికి దోహదమే, దేశముపైతెచ్చే స్వార్థపటతమనం మాచుకొనాలిగాంధీజీకి పీఠేయవలసినది దేవలోకములోకాదు, మన హృదయ పీఠలోనే అనిచెప్పినంత ముప్పుదిలక్షల ప్రజానీకము యొకమకేలుమోడ్చి

గీ। జహ్వరాప్రజసేవకు జీవితంబు
 ధారఁబోసి, యహింస సూత్రంబులల్లి
 జోలనాడుము టూగులుయ్యెలలుగట్టి
 కర్మచంద్రుఁడు కీర్తినిగాంచునట్లు
 కృతి ఆదితాళము (మనసా శ్రీరామ)

బాపూ. జయమంగళంబని ప్రార్థితుముమముబ్రోవన్ ||ఓ|| బా||
 భరతాంబ కొంగు బంగారమనగ చిరునవ్వునొముతా⁸
 మము చూచుకో ||ఓ|| బా||

శ్వేతజాతి దాస్యముక్తిజేసి, విశేషకీర్తి
 గడించిన జ్యోతివి, స్వేచ్ఛల్పాహ్లాస, హరి
 జనులకునై, సేవజేసితివి, త్యాగమూర్తివనగ ||ఓ|| బా||

సంపూర్ణం.

రామా ఆర్టు ప్రెస్, విజయవాడ.

